

Nyt fra Center for Selvmordsforskning

Årgang 3 , nr. 2 , september 2006

Kommunepakken - Selvmordsforebyggelse blandt ældre

Af dokumentarist Tove K. Clausen og akademisk medarbejder Iben Stephensen

Center for Selvmordsforskning har udarbejdet *Kommunepakken-Selvmordsforebyggelse blandt ældre*. Pakken indeholder en inspirationshåndbog samt filmen *Når livet bliver for langt*.

Ældre og selvmord

I 2001 blev 35% af alle selvmord i Danmark begået af mennesker over 60 år. Selvmordsraten for ældre kvinder og mænd er markant højere end selvmordsraten for yngre aldergrupper, og de ældre mænd har den absolut højeste selvmordsrate.

Baggrunden for kommunepakken

I "Forslag til handlingsplan til forebyggelse af selvmordsforsøg og selvmord i Danmark", der blev udsendt af Sundhedsstyrelsen i 1998, blev det anbefalet, at kendskabet til risikofaktorer og risikogrupper øges og her fremhæves bl.a. de ældre som særlig risikogrube. Det blev desuden anbefalet at øge den professionelle kompetence i forhold til arbejdet med personer med selvmordsadfærd.

På baggrund af anbefalingerne i handlingsplanen blev der i perioden 2001 til 2004 gennemført en række modelprojekter til forebyggelse af selvmordsforsøg og selvmord.

Vejle Amt fik økonomisk støtte til gennemførelse af tre sammenhængende modelprojekter, som skulle styrke det selvmordsforebyggende arbejde i forhold til ældre gennem kompetenceudvikling, samt udvikling af det interne og eksterne samarbejde i den kommunale hjemmepleje.

Model for selvmordsforebyggelse blandt ældre

Med udgangspunkt i erfaringerne fra modelprojekter i Give og Horsens kommune har Vejle Amt udviklet en model til forebyggelse af selvmord. En model som bygger på en bred vidensindsats om livstræthed, depression, tab, sorg og kriser samt alkoholmisbrug hos ældre.

Målsætningerne med indsatsen er:

•At social- og sundhedspersonale samt frivillige med kontakt til ældre er i stand til at kunne identificere risikofaktorer og selvmordsadfærd, og at de er i stand til at tale med ældre om dette.

•At der i den enkelte kommune findes sundhedsfagligt personale med særlig kendskab til selvmordsproblematikken hos ældre, og at dette personale udgør en støttefunktion for selvmordstruede ældre, det øvrige sundhedspersonale samt de frivillige i kommunen.

•At ældreplejen etablerer et formelt samarbejde med de naturlige samarbejdspartnere såsom praktiserende læger, præster og frivillige i kommunen med henblik på forebyggelse af selvmord hos ældre samt opsporing og behandling af selvmordstruede ældre.

Det skal ske ved, at der uddannes nøglepersoner i hver kommune, hvis opgave er:

- At sikre opkvalificeringen af social- og sundhedspersonalets og frivilliges viden om selvmord hos ældre, risikofaktorer, selvmordsadfærd og udviklingen af deres evne til kommunikation med ældre herom.

- At få etableret et kommunalt samarbejdsforum med eksterne samarbejdspartnere om en fælles støttende og behandlende indsats over for selvmordstruede ældre og ældre i risikogrupper.

- At udarbejde en oversigt for kommunens tilbud til ældre i risikogrupper.

- At udarbejde en handleplan over kommunens tilbud til ældre, der udviser selvmordsadfærd

- At udarbejde en handleplan til personale, der observerer risikoadfærd hos brugere eller har oplevet selvmord hos en bruger.

Nøglepersoner bør findes blandt de medarbejdere, der naturligt kan varetage rollen eksempelvis personale, der i forvejen varetager funktionen som "ældreforebygger" og/eller demenskonsulent.

Indholdet i kommunepakken

Kommunepakken håndbog indeholder bl.a. en sammenskrivning af de erfaringer og resultater, som Vejle Amts trefasede modelprojekt har afstedkommet. Ydermere indeholder håndbogen et afsnit om de forebyggende hjemmebesøg, som er et velegnet redskab til forebyggelse og identifikation af mistrivsel blandt ældre. Kommunepakken er tænkt som en inspiration og igangsætter for kommuner, der ønsker at gøre en aktiv selvmordsforebyggende indsats.

Fra 2007 får kommunerne ansvaret for mange nye opgaver på sundheds- og socialområdet, og det vil derfor være naturligt at indtænke den selvmordsforebyggende indsats i kommunens samlede sundheds- og socialpolitik og eventuelt gøre den til en del af en bredere forebyggelsesindsats på ældreområdet.

Håndbogen vedlægges et eksemplar af filmen *Når livet bliver for langt*. Filmen vandt DRs TV-Pris i 2004. Filmen er tænkt som en øjenåbner i forhold til emnet og kan bruges i undervisningsøjemed.

Målgruppen

Målgruppen for kommunepakken er ledelse og personale i social og sundhedssektoren.

Konference

Kommunepakken vil blive offentliggjort på en konference d. 7. november 2006 på Nyborg Hotel og Conferencecenter. Emnerne på konferencen vil være:

- Ældre og depression
- Ældres selvmordshandlinger og risikofremmende forhold
- Erfaringer fra Vejle Amt projektet
- Præsentation af kommunepakken
- Fremvisning af filmen *Når livet bliver for langt*.

Oplysninger

Vedr. oplysninger eller yderligere information:

Dokumentarist, Tove K. Clausen:
tlf. 63112186

e-mail: tkjc@selvmordsforskning.dk

Akademisk medarbejder, Iben
Stephensen: tlf: 63112187

e-mail: iben@selvmordsforskning.dk

Center for Selvmordsforskning varetager forskning i selvmordsadfærd, registrering af selvmordsforsøg, vidensformidling og uddannelse. Centret er en selvejende institution under Socialministeriet.